

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(říjen 2019)

★ Chorvatsko se již brzy bude moci připojit k schengenskému prostoru

Evropská komise dne 22. října informovala o pokroku, kterého dosáhlo Chorvatsko při plnění nezbytných podmínek ke vstupu do schengenského prostoru. Komise je toho názoru, že tato země přijala nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly splněny podmínky pro plné uplatňování schengenských pravidel a norem. Dnešní sdělení shrnuje hodnocení provedená v období od června 2016 do května 2019, která zkoumala uplatňování schengenských pravidel a norem ze strany Chorvatska v řadě oblastí. Přestože Komise již zhodnotila a potvrdila plné provádění schengenských pravidel v oblasti ochrany údajů, policejní spolupráce, společné vízové politiky, navracení, Schengenského informačního systému (SIS), palných zbraní a justiční spolupráce v trestních věcech, dnešní sdělení rovněž potvrzuje, že Chorvatsko přijalo nezbytná opatření k plnění podmínek pro uplatňování schengenských pravidel v oblasti správy vnějších hranic. Chorvatsko však bude muset ve svém úsilí pokračovat a zajistit důslednou realizaci všech probíhajících opatření v této oblasti.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-6140_cs.htm

★ Brexit: EU potvrdila dosaženou dohodu o revidovaném protokolu o Irsku / Severním Irsku a revidované politické prohlášení

Evropská rada dne 17. října potvrdila Dohodu o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. Evropská rada schválila Politické prohlášení, v němž se stanoví rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska. Evropská rada znovu prohlásila, že Unie je odhodlána dosáhnout v budoucnu se Spojeným královstvím co možná nejbližšího partnerství v souladu s uvedeným politickým prohlášením. Přístup Unie bude i nadále vymezen obecnými postoji a zásadami stanovenými ve dříve dohodnutých pokynech Evropské rady, stejně jako v prohlášeních a deklarácích, zejména z 25. listopadu 2018. Evropská rada

opětovně vyslovila díky Michelu Barnierovi za úsilí, které jako hlavní vyjednávač Unie vynaložil, i za jeho příspěvek k tomu, aby byla po celou dobu jednání o vystoupení Spojeného království z Evropské unie udržena mezi 27 členskými státy EU jednota. Revidovaný protokol stanoví právně funkční řešení, které zabraňuje vzniku tvrdé hranice na irském ostrově, chrání celo-ostrovní hospodářství a Velkopáteční (Belfastskou) dohodu ve všech jejích aspektech a zajišťuje integritu jednotného trhu. Pokud jde o právní předpisy, Severní Irsko zůstane sladěno s omezeným souborem pravidel týkajících se jednotného trhu EU, aby se zabránilo vzniku tvrdé hranice: jedná se o právní předpisy týkající se zboží, sanitární předpisy pro veterinární kontroly, předpisy týkající se zemědělské produkce/marketingu, DPH a spotřební daně s ohledem na zboží a předpisy týkající se státní podpory.

Pokud jde o cla, jednotné celní území EU a Spojeného království, jak bylo dohodnuto v listopadu 2018, bylo na žádost stávající vlády Spojeného království z protokolu o Irsku / Severním Irsku odstraněno. EU a Spojené království se rovněž dohodly na vytvoření nového mechanismu „souhlasu“, který členům Shromáždění Severního Irsku poskytne rozhodující hlas, pokud jde o dlouhodobé uplatňování příslušných právních předpisů EU v Severním Irsku.

Všechny ostatní prvky dohody o vystoupení zůstávají v podstatě nezměněny, jako byly v dohodě dosažené dne 14. listopadu 2018. Dohoda o vystoupení vnáší jistotu do oblastí, do nichž plánovaný odchod Spojeného království z EU vnesl nejistotu: občanská práva, finanční vypořádání, přechodné období nejméně do konce roku 2020, systém správy, protokoly týkající Gibraltar a Kypru, jakož i řady dalších otázek vyplývajících z vystoupení z EU.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-6120_cs.htm

Evropský orgán pro pracovní záležitosti zahajuje činnost

Slavnostním zahájením a prvním zasedáním správní rady dne 16. října začíná fungovat Evropský orgán pro pracovní záležitosti. Činnost byla zahájena dva roky poté, co předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker oznámil záměr zřídit takový úřad ve svém projevu o stavu Unie v roce 2017 před Evropským parlamentem. Evropský orgán pro pracovní záležitosti si klade za cíl: usnadňovat občanům a podnikům přístup k příslušným službám a informacím o jejich právech a povinnostech; usnadňovat v rámci své působnosti spolupráci mezi členskými státy při vymáhání příslušných unijních právních předpisů, včetně vzájemně sladěných a společných inspekcí a řešení problematiky nehlášené práce; plnit úlohu mediátora v případě přeshraničních sporů.

Evropský orgán pro pracovní záležitosti se ve své činnosti zaměří na pravidla mobility pracovních sil, která se týkají volného pohybu a vysílání pracovníků, koordinace sociálního zabezpečení a konkrétních právních předpisů v odvětví silniční dopravy. Na úrovni EU nebudou vytvořeny žádné nové pravomoci a členské státy budou i nadále plně odpovídat za prosazování předpisů v oblasti práce a sociálního zabezpečení. Přidaná hodnota tohoto orgánu spočívá v usnadnění spolupráce mezi členskými státy,

zjednodušení stávající struktury a poskytnutí operační podpory pro účinnější prosazování pravidel.

Podrobnější informace jsou k dispozici v českém jazyce zde: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-6063_cs.htm

Právní stát: Evropská komise předkládá Soudnímu dvoru případ Polska za účelem ochrany soudců před politickou kontrolou

Evropská komise se dne 10. října rozhodla předložit Soudnímu dvoru EU věc týkající se Polska, pokud jde o nový disciplinární režim pro polské soudce, a žádá o zrychlené řízení. Komise toto řízení o porušení Smlouvy zahájila dne 3. dubna 2019, kdy Komise zaslala Polsku výzvu, neboť nový disciplinární režim oslabuje nezávislost polských soudců a nezajišťuje nezbytné záruky, které by soudce chránily před politickou kontrolou, jak požaduje Soudní dvůr EU. Po důkladné analýze obdržené odpovědi dospěla Komise k závěru, že odpověď dané právní obavy nerozptýlila, a zaslala dne 17. července 2019 odůvodněné stanovisko. Ani v poslední odpovědi se Polsku nepodařilo vyvrátit obavy Komise, z tohoto důvodu se Komise rozhodla, že věc Polska předloží Soudnímu dvoru EU. Polské právo konkrétně umožňuje podrobit soudce obecných soudů disciplinárnímu vyšetřování a řízení a uložit jim sankce na základě obsahu jejich soudních rozhodnutí, včetně výkonu jejich práva podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) požádat Soudní dvůr EU o rozhodnutí o předběžné otázce EU. Nový disciplinární režim navíc nezaručuje nezávislost a nestrannost disciplinární komory Nejvyššího soudu, kterou tvoří pouze soudci vybraní Národní radou pro justici, již zase politicky jmenuje polský parlament (Sejm). Tento disciplinární režim rovněž nezajišťuje, že o disciplinárních řízeních vedených proti soudcům obecných soudů rozhodne v prvním stupni soud „zřízený zákonem“. Namísto toho opravňuje předsedu disciplinární komory, aby určil ad hoc a s téměř neomezeným prostorem pro vlastní uvážení disciplinární soud prvního stupně, který daný případ vedený proti soudci obecného soudu projedná. Nový režim již nezaručuje, že případy budou projednány v přiměřené době, neboť ministři spravedlnosti umožňuje, aby jím jmenovaní disciplinární úředníci rozhodovali o délce disciplinárního řízení se soudci obecných soudů. Nový režim se rovněž dotýká práva soudců obecných soudů na obhajobu.

Kompletní tisková zpráva je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_19_6033

Komise vyzývá Česko, aby dodržovalo pravidla EU týkající se zamítnutí víza

Evropská komise se dne 10. října rozhodla zaslat Česku dodatečnou výzvu týkající se nesprávného uplatňování práva na odvolání proti zamítnutí žádosti o udělení víza podle vízového kodexu EU (nařízení (ES) č. 810/2009). Konkrétně mají členské státy podle kodexu povinnost zajistit právo na odvolání proti zamítnutí žádosti o udělení

víza, prohlášení víza za neplatné a zrušení víza. Kromě toho musí členské státy zajistit jednotlivcům dostatečné opravné prostředky v souladu se Smlouvami EU a Listinou základních práv EU. V únoru 2013 zaslala Komise Česku první výzvu a v únoru 2014 pak odůvodněné stanovisko. České orgány sice zprvu usilovaly o nápravu problematických bodů, Komise se však domnívá, že české právní předpisy nadále nejsou v plném souladu s požadavky stanovenými ve vízovém kodexu a nesplňují povinnosti podle Listiny základních práv Evropské unie. Česko má dva měsíce na to, aby se k argumentům předloženým Komisí vyjádřilo. Pokud tak neučiní, může mu Komise zaslat odůvodněné stanovisko.

Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy o systému Evropské úmluvy ve vzdělávání

Výbor ministrů Rady Evropy přijal dne 16. října Doporučení CM/Rec(2019)5 o systému Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v rámci univerzitního a profesního vzdělávání. Význam tohoto Doporučení spočívá zejména ve zdůraznění role univerzitního a profesního vzdělávání ohledně Evropské úmluvy s cílem zabránit jejímu porušování a prosazování lidských práv. Dle Doporučení se státy mají zaměřit na vzdělávání ohledně systému Evropské úmluvy, spolupracovat s relevantními nestátními subjekty, jež takové vzdělávání poskytují a zajistit kvalitní, cílené a přístupné profesní vzdělávání v této oblasti. Členské státy by měly zajistit implementaci Doporučení během následujících pěti let.

Doporučení výslovně jako přínosný zmiňuje program HELP (Evropský program Rady Evropy pro vzdělávání právních profesí v lidskoprávní oblasti), s jehož zástupci ČAK dlouhodobě spolupracuje.

Pracovní dokument EK o evaluaci strategie evropského justičního vzdělávání

Evropská komise dne 25. října publikovala Pracovní dokument o evaluaci strategie evropského justičního vzdělávání, v němž výslovně děkuje Radě evropských advokátních komor (CCBE) a jejím členům za připomínky a zajištění správné implementace strategie, zejména prostřednictvím Memoranda o vzájemném uznávání přeshraničního dalšího profesního vzdělávání advokátů, zapojení do projektu REFOTRA, práce na přípravě Evropské vzdělávací platformy, účasti na veřejných konzultacích, apod.

Z hodnocení vyplývá, že v letech 2011 až 2017 bylo v oblasti evropského práva proškolen více než 800 000 zástupců právních profesí (což představuje zhruba polovinu všech v členských zemích EU), s každoročním nárůstem účastníků o 137%. Z hodnocení zúčastněných rovněž vyplývá, že strategie se ukázala být hodnotnou, co do obsahu, rámce, instrumentů a cílů. Do budoucna by se měla zaměřit více na určité právní profese, zejména na advokáty a zaměstnance soudů, cílit okruh témat na

právní stát, základní práva a právní terminologii a rovněž vzdělávání zpřístupnit zemím mimo EU, které chtějí přijmout evropské hodnoty za své.

Brexit: Evropská rada přijala rozhodnutí o prodloužení lhůty podle článku 50

V souvislosti se záměrem Spojeného království vystoupit z EU přijala Evropská rada dne 29. října rozhodnutí o prodloužení lhůty podle čl. 50 odst. 3 (Smlouvy o Evropské unii). Lhůta se prodlužuje do 31. ledna 2020 s cílem poskytnout více času pro ratifikaci dohody o vystoupení. Pokud dohodu ratifikují obě strany, může Spojené království vystoupit i dříve, a to ke dni 1. prosince 2019 nebo 1. ledna 2020. Po dobu trvání uvedené lhůty zůstává Spojené království členským státem se všemi právy a povinnostmi stanovenými ve Smlouvách a v právu EU.

Rada potvrdila Lauru Codruțu Kövesiovou jako první evropskou nejvyšší žalobkyni

Rada se dne 14. října dohodla na jmenování Laury Codruțy Kövesiové první evropskou nejvyšší žalobkyní. Jmenování musí být nyní rovněž potvrzeno Evropským parlamentem. Paní Kövesiová, rumunská občanka, je v současnosti státní zástupkyní na státním zastupitelství při rumunském Nejvyšším kasačním a trestním soudu. Evropská nejvyšší žalobkyně bude organizovat práci EPPO a zastupovat úřad při kontaktech s orgány EU, členskými státy a třetími zeměmi. Budou jí nápomocni dva zástupci a bude předsedať kolegiu žalobců, které bude odpovědné za stanovení strategie a vnitřních pravidel a za zajištění soudržnosti napříč jednotlivými případy a v rámci nich.

Jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci

V rámci zasedání **Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, 7. a 8. října 2019** Rada přijala závěry u příležitosti 10. výročí Listiny základních práv. V závěrech znovu potvrzuje, že Unie je založena na společných hodnotách, jako je úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tato práva jsou základním kamenem Evropské unie a všechny členské státy a orgány EU je musí plně respektovat. Ministři si na veřejném zasedání vyměnili názory na činnost EU proti korupci. Velká většina ministrů podpořila zásadu nové komplexní strategie nebo akčního plánu EU, jež by se musely zaměřit na oblasti, v nichž může práce EU přinést přidanou hodnotu. Rovněž budou zváženy možné synergie s existujícími mezinárodními nástroji. Závěrem předsednictví shledalo, že existuje jasná většina na podporu toho, aby se EU stala plnoprávným členem Skupiny států proti korupci (GRECO) v rámci Rady Evropy. Rada dále přijala závěry o Eurojustu. Zdůraznila význam agentury v oblasti svobody, bezpečnosti a práva a zdůraznila její význam jako struktury spolupráce s členskými státy, jakož i s

dalšími orgány, jako je Europol a budoucí Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO). Rada rovněž připomněla, že Eurojustu by měly být poskytnuty odpovídající zdroje, aby mohl čelit novým výzvám vyplývajícím z technologického vývoje a z hrozeb plynoucích z vyvíjejícího se bezpečnostního prostředí. Rada závěrem potvrdila závazek EU přistoupit k EÚLP. Ministři souhlasili s doplňujícími směrnicemi pro jednání, aby Komise byla připravena v blízké budoucnosti obnovit jednání s Radou Evropy.

Judikatura SDEU a ESLP

SDEU: Rozsudek ve věci C-489/19 NJ v. Generalstaatsanwaltschaft Berlin, ze dne 9. října 2019

Předmětem řízení byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podané vrchním zemským soudem v Berlíně ohledně výkladu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy. Žádost byla předložena v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu proti NJ v Německu, který vydalo 16. května 2019 státní zastupitelství ve Vídni, a který byl zemským soudem ve Vídni schválen.

Svou otázkou se předkládající soud tázal, zda pojem „evropský zatýkací rozkaz“ musí být vykládán v tom smyslu, že pod tento pojem spadají evropské zatýkací rozkazy, jež jsou vydávány státními zastupitelstvími členského státu, která jsou vystavena riziku, že v rámci vydání těchto EZR přímo, či nepřímo podléhají individuálním příkazům nebo pokynům ze strany moci výkonné, jako je ministr spravedlnosti, přičemž aby mohly být tyto zatýkací rozkazy doručeny uvedenými státními zastupitelstvími, musí být závazně schváleny soudem, který v rámci tohoto řízení zkoumá podmínky pro jejich vydání, jakož i přiměřenost EZR.

Soudní dvůr ve svém rozsudku dospěl k závěru, že pojem „evropského zatýkacího rozkazu“ v čl. 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí, musí být vykládán v tom smyslu, že pod tento pojem spadají EZR vydávané státními zastupitelstvími členského státu (Rakouska), i když jsou tato státní zastupitelství vystavena riziku, že přímo, či nepřímo podléhají individuálním příkazům nebo pokynům moci výkonné, pokud k tomu, aby mohly být zatýkací rozkazy doručeny uvedenými státními zastupitelstvími, musí být závazně schváleny soudem, který nezávisle a objektivně přezkoumává, přičemž má přístup k celému trestnímu spisu, do něhož jsou založeny případné příkazy nebo individuální pokyny ze strany moci výkonné, podmínky pro vydání, jakož i přiměřenost těchto zatýkacích rozkazů, přičemž vydává samostatné rozhodnutí, které uvedeným EZR dává konečnou podobu.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:62019CJ0489>

SDEU: Rozsudek ve věci C- 673/17 Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände–Verbraucherzentrale Bundesverband eV v. Planet49 GmbH, ze dne 1. října 2019

Ukládání souborů cookies vyžaduje aktivní souhlas internetových uživatelů. Předem zaškrtnuté políčko tedy nepostačuje.

Německá federace spotřebitelských organizací zpochybnila před německými soudy skutečnost, že německá společnost Planet49 používá v rámci online reklamních loterií předem zaškrtnuté políčko, kterým uživatelé internetu, již se chtějí loterií zúčastnit, vyjadřují souhlas s umístěním souborů cookies. Účelem těchto souborů je získávat informace pro reklamní účely týkající se produktů partnerů společnosti Planet49. Spolkový soudní dvůr požádal Soudní dvůr o výklad unijního práva týkajícího se ochrany soukromí v souvislosti s elektronickou komunikací.

Dnešním rozsudkem Soudní dvůr rozhodl, že souhlas, který musí uživatel internetových stránek dát k umístění a prohlížení souborů cookies na svém zařízení, není právoplatně udělen předem zaškrtnutým políčkem, jehož zaškrtnutí musí tento uživatel k odmítnutí svého souhlasu zrušit. To, zda informace uložené nebo prohlížené v zařízení uživatele jsou nebo nejsou osobními údaji, nemá na tento výsledek vliv. Unijní právo má totiž za cíl chránit uživatele před zásahem do jeho soukromé sféry, zejména pak před rizikem pronikání skrytých identifikátorů nebo jiných podobných nástrojů do zařízení těchto uživatelů bez jejich vědomí. Soudní dvůr zdůraznil, že souhlas musí být zvláštní, takže skutečnost, že uživatel aktivuje tlačítko pro účast na reklamní loterii, nepostačuje k tomu, aby bylo možné se domnívat, že uživatel právoplatně udělil souhlas s umístěním souborů cookies. Kromě toho Soudní dvůr konstatoval, že informace, které musí poskytovatel služeb poskytnout uživateli, zahrnují dobu funkčnosti souborů cookies, jakož i možnost, aby k těmto souborům cookies měly přístup třetí osoby.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=217487&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2100690>

ESLP: Rozsudek ve věci L.P. a Carvalho proti Portugalsku (stížnosti č. 24845/13 a 49103/15) ze dne 8. listopadu 2019

Narušení svobody projevu dvou advokátů, kteří byli shledáni odpovědnými za kritiku dvou soudkyň při výkonu advokacie

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) ve svém rozsudku ve věci L.P. a Carvalho proti Portugalsku **jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení článku 10 (svoboda projevu)** Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Dva portugalští advokáti byli shledáni odpovědnými a odsouzeni ve věci pomluvy a napadení pověsti a cti dvou soudkyň. Advokát L.P. zaslal v roce 2008 dopis Vrchní

radě soudců (HCJ), v němž si stěžoval na chování soudkyně během přípravného jednání a na určité procesní nesrovnalosti. Zejména uvedl, že si všiml „velmi familiární atmosféry mezi soudkyní a státním zástupcem“. HCJ po prošetření stížnosti advokáta L.P. nepodnikla žádné kroky. Soudkyně následně podala na L.P. stížnost pro pomluvu a útok na její pověst a čest. V roce 2012 soud v Lisabonu nařídil L.P., aby soudkyni zaplatil 5 000 EUR; uvedl, že obvinění směřující proti osobě soudkyně překročila meze přípustné kritiky. Podané opravné prostředky L.P. proti tomuto rozhodnutí byly neúspěšné.

V roce 2009 podaly dvě osoby romského původu, zastoupené advokátem Carvalho, stížnosti na soudkyni pro pomluvu a rasovou diskriminaci z důvodu připomínek sepsaných soudkyní ve vydaném rozsudku. Poté, co státní zástupce zastavil řízení, tytéž dvě osoby opětovně zastoupené panem Carvalho, podaly na soudkyni žalobu pro pomluvu a požadovaly odškodnění 10 000 EUR. Soud v Guimarães prohlásil tuto žalobu za neopodstatněnou. V roce 2011 zažalovala soudkyně pana Carvalho v občanskoprávním řízení; uvedla, že jako advokát proti ní vědomě podal nepodložené trestní oznámení. Soud pana Carvalho odsoudil a nařídil mu zaplatit 10 000 EUR vč. úroků z prodlení.

ESLP v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že oba žadatelé jednali v souvislosti s výkonem svých profesních povinností coby advokáti zastupující své klienty. Advokát L.P. na HCJ popsal průběh přípravného řízení, kterého se zúčastnil jako právní zástupce a upozornil HCJ na situace, které považoval za neobvyklé, s cílem hájit zájmy svého klienta. Obvinění nepřekročilo meze přípustné kritiky, bylo zasláno pouze HCJ a nebylo veřejné. Údajné poškození pověsti soudkyně lze tedy vnímat případně jen jako velmi nepatrné a soudkyně se ve své pozici s tímto typem situací musí umět vyrovnat. Cílem trestního oznámení podaného advokátem Carvalho bylo trestně stíhat soudkyni za pomluvu a diskriminaci na základě obvinění, která byla uvedena v odsuzujícím rozsudku adresovaném klientům pana Carvalho. Žaloba proti panu Carvalhovi se pak skutkově týkala jen toho, že plnil pokyny klientů, kteří chtěli trestně stíhat soudkyni za pomluvu a diskriminaci ve vztahu k trestnímu řízení, které bylo v důsledku rozsudku vydaného dotyčnou soudkyní v neprospěch klientů pana Carvalha medializováno. ESLP uvedl, že pan Carvalho jen hájil zájmy svých klientů nevnímaje, že by nedodržel profesní etiku advokáta. ESLP také uvedl, že snaha přimět advokáta, aby v mezích právních předpisů nepostupoval dle pokynů svých klientů by znamenalo porušení práva každého jednotlivce na přístup ke spravedlnosti.

Kompletní rozsudek je k dispozici v anglickém jazyce zde: [https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{%22itemid%22:\[%22003-6528113-8623459%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{%22itemid%22:[%22003-6528113-8623459%22]})

Odbor mezinárodních vztahů ČAK